

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 3535/21
27.1.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Данојловић, адвокат из Шапца, ул. Николе Чупића бр. 4, против тужене Републике Србије, Министарство правде, Дирекција за управљање одузетом имовином, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ул. Косовска бр. 31, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 1461/20 од 24.2.2021. године, након одржане расправе пред другостепеним судом дана 27.1.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 1461/20 од 24.2.2021. године.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се утврди да је тужилац носилац права својине на стану бр. 5, у ул. ..., по структури трособан, површине 75 м2, на кат.пар.бр. ... КО ... (раније КО ...), као неоснован.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија, Министарство правде, Дирекција за управљање одузетом имовином да тужиоцу преда у државину стан бр. 5, у ул....., по структури трособан, површине 75 м2, на кат.пар.бр. ... КО ... (раније КО ...), као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА да туженој Републици Србији на име трошкова парничног поступка исплати износ од 60.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА да туженој Републици Србији на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 139.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Београду П 1461/20 од 24.2.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу преда у државину стан бр. 5, у ул. ..., по структури трособан, површине 75 м2, на кат.пар.бр. ... КО ... (раније КО ...).

Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражено да се утврди да је тужилац носилац права својине на стану бр. 5, у ул. ..., по структури трособан, површине 75 м2, на кат.пар.бр. ... КО ... (раније КО ...).

Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је у ставу другом и трећем изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је, у ставу првом и трећем изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужилац је благовремено доставио одговор на жалбу тужене.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), и оценио да је сагласно члану 383 став 3 ЗПП у овом поступку било нужно заказати главну расправу пред другостепеним судом јер је првостепена пресуда већ једном била укинута, а у спроведеном поступку чињенично стање није потпуно и правилно утврђено нити је правилно примењено материјално право.

Након одржане расправе у доказном поступку, Апелациони суд у Београду је поново извео доказе који су изведени пред првостепеним судом и након њихове оцене у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку утврдио следеће чињенично стање.

Решењем Општинског органа управе Вождовац, Одељење за комунално – грађевинске и стамбене послове Београд бр. 351 – 311/05 од 7.2.2007. године одобрени су ББ изведени радови и употреба истих на изградњи пословно – стамбене зграде у ул. ... у ... на кат.парц. ... КО ...

Према изводу из листа непокретности Републичког геодетског завода на кат.пар.бр. ... КО ... уписано је градско грађевинско земљиште под зградом и другим објектом површине 87 м² а као имаоци права заједничког коришћења на предметној катастарској парцели уписани су ВВ и ББ, а носилац права својине је Република Србија. На наведеној катастарској парцели уписана је породична стамбена зграда – објекат без одобрења за градњу, облик својине приватна, држалац са уделом 1/1 ВВ.

Уговором о продаји непокретности овереним пред Другим општинским судом у Београду Ов бр. 8716/07 дана 26.4.2007. године закљученим између ББ као продавца и ГГ као купца предмет тог уговора је стан бр. 5 у ..., по структури трособан, површине 75 м², постојећи на кат.парцели бр. ... уписан у ЗКУЛ ..., КО ... за купопродајну цену од 60.000 евра.

Раскидом уговора о купопродаји непокретности овереним пред Другим општинским судом у Београду Ов бр. 18082/2009 дана 8.12.2009. године закљученим између ББ као продавца и ГГ као купца раскинут је уговор о купопродаји непокретности оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. 8716/07 од 26.4.2007. године.

Уговором о купопродаји непокретности овереним пред Првим општинским судом у Београду Ов бр. 18900/2009 дана 8.12.2009. године, закљученим између ББ као продавца и АА као купца, предмет купопродаје је стан бр. 5 у у лици ... по структури трособан, површине 75 м² на кат.пар.бр бр. ... КО ... (раније КО ...), за купопродајну цену од 60.000 евра. Чланом 4 уговора констатовано је да је продавац својим потписом на уговору признао да је примио купопродајну цену у целости, увео купца односно овде тужиоца у посед стана и дао сагласност да се без његовог даљег мешања купац може укњижити као власник предметног стана.

Решењем Вишег суда у Београду Посебно одељење Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године усвојен је захтев Тужилаштва за организовани криминал ОИК.С.21/09 од 22.2.2010. године и од окривљеног ГГ привремено је одузет стан бр. 5 у ул. ..., по структури трособан, површине 75 м² постојећи на кат.парц.бр. ... уписан у ЗКУЛ бр. ... КО ... а од трећег лица ДД привремено је одузет стан бр. 1 у ..., по структури трособан, површине 61,28 м², постојећи на кат.парц.бр.... уписан у ЗКУЛ бр. ... КО ... Одлучено је да привремено одузимање траје до доношења одлуке о захтеву за трајно одузимање имовине, а имовином ће сходно члану 37 Закона управљати Дирекција за управљање одузетом имовином.

Решењем кривичног већа Вишег суда у Београду, Посебног одељења Пои.По1 бр. 10/10 – КвПо1 бр. 1089/10 од 13.10.2010. године одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног ГГ и пуномоћника трећег лица изјављене против решења Вишег суда у Београду Посебно одељење Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године.

Решењем Вишег суда у Београду Посебног одељења Пои-По1 бр. 10/10 од 14.5.2020. године остављено је на снази решење Вишег суда у Београду Посебног одељења Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године, последњи пут контролисано и остављено на снази решењем истог суда Пои-По1 бр. 10/10 од 28.3.2019. године којим

је привремено одузета имовина за коју постоји основана сумња да је простекла из кривичног дела и то од окривљеног ГГ привремено одузети стан бр. 5 у ..., по структури трособан, површине 75 м2 постојећи на кат.пар.бр ..., учисан у ЗКУЛ бр. ... КО ... и од трећег лица ДД привремено одузети стан бр. 1 у ..., по структури трособан, површине 61,28 м2, постојећи на кат.пар.бр. ... уписан у ЗКУЛ ... КО ... који је у његовом ванкњижном власништву. Одлучено је да привремено одузимање имовине може трајати до доношења одлуке о трајном одузимању имовине, с тим да је од подношења захтева за трајно одузимање имовине суд дужан да једном годишње преиспита одлуку о привременом одузимању имовине проистекле из кривичног дела при чему ће привременом одузетом имовином управљати Дирекција за управљање одузетом имовином.

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења К.по1.бр. 82/16 од 10.12.2018. године, која није постала правноснажна, окривљени ГГ, коме је у том поступку суђено у одсуству, оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога у саизвршилаштву у продуженом трајању из члана 246 став 2 у вези са ставом 1 КЗ у вези са чланом 33 и 61 КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 15 година.

Полазећи од напред наведеног, Апелациони суд је извршио анализу и оцену сваког доказа засебно и у међусобној вези све доказе заједно, с тим што приликом оцене доказа није био везан било каквим законским правилима, већ је одлучивао по слободном уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно као и на основу резултата целокупног поступка.

Наиме, тужилац свој захтев за утврђење права својине на предметном стану заснива на тврдњи да је ванкњижни власник стана бр. 5, у ул. ..., по структури трособан, површине 75 м2, на кат.пар.бр. ... КО ... (раније КО ...) који је стекао на основу Уговора о купопродаји који је оверен пред Првим општинским судом у Београду Ов бр. 18900/2009 дана 8.12.2009. године а закључен између ББ као продавца и тужиоца као купца. Тужилац је ступио у посед предметног стана након закључења уговора и исплатио је продавцу купопродајну цену у целости. Тужилац је сазнао да му је 13.4.2010. године без правног основа одузета државина стана иако није добио никакво решење о одузимању. Решењем Вишег суда у Београду Посебно одељење Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године усвојен је захтев Тужилаштва за организовани криминал ОИК.С.21/09 од 22.2.2010. године и од окривљеног ГГ привремено је одузет предметни стан те тужилац сматра да сходно члану 37 Закона о основама својинско-правних односа има право да од туженог као држаоца стана тражи повраћај и предају истог. Тужбеним захтевом је тражио да се утврди да је тужилац носилац права својине на предметном стану као и да се обавезе тужена Република Србија, Министарство правде, Дирекција за управљање одузетом имовином да преда тужиоцу стан у државину.

Према одредби члана 8 став 1 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела ("Службени гласник РС" бр.97/08 који се примењивао од 01.03.2009. године до 16.04.2013. године), ради обављања послова предвиђених овим законом оснива се Дирекција за управљање одузетом имовином (у даљем тексту: Дирекција), као орган у саставу Министарства правде, док је одредбом члана 10 став 1 наведеног

закона прописано да Дирекција има својство правног лица, а одредбом члана 11 став 1 да Дирекцијом руководи директор кога поставља и разрешава Влада, на предлог министра надлежног за правосуђење.

Идентичне одредбе садржане су и у сада важежем Закону о одузимању имовине проистекле из кривичног дела (“Службени гласник РС” бр.32/13 који се примењује од 16.04.2013. године – и у време подношења тужбе 23.02.2016. године), па је тако одредбом члана 8 став 1 наведеног закона, прописано да је Дирекција за управљање одузетом имовином (у даљем тексту: Дирекција) орган у саставу Министарства правде и државне управе који обавља послове предвиђене овим законом, одредбом члана 10 став 1 закона прописано је да Дирекција има својство правног лица, а одредбом члана 11 став 1 да Дирекцијом руководи директор кога поставља и разрешава Влада, на предлог министра надлежног за правосуђење.

Такође, чланом 82 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела (“Службени гласник РС” број 32/13), прописано је да ће се поступци одузимања имовине проистекле из кривичног дела, започети до дана ступања на снагу овог закона по одредбама Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела (“Службени гласник РС” бр.97/08), окончати по одредбама овог закона.

Полазећи од цитираних законских одредби, другостепени суд је пре свега имао у виду да стварна легитимација у спору представља материјалноправни однос странке према предмету спора, због чега је тужилац активно легитимисан ако је он носилац права које су предмет спора, а тужени пасивно легитимисан ако на њему лежи обавеза која одговара том праву.

У конкретном случају, као тужена у овом спору означена је Република Србија, Министарство правде, Дирекција за управљање одузетом имовином из чега произлази да је Дирекција означена као орган Републике Србије. Како Дирекција за управљање одузетом имовином, сходно одредбама члана 10 став 1 и члана 11 став 1 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела (“Службени гласник РС” бр.32/13), који је важио у време подношења тужбе, а и даље је на снази, има својство правног лица и Дирекцијом руководи директор кога поставља и разрешава Влада, на предлог министра надлежног за правосуђење, то је другостепени суд нашао да тужилац своје потраживање може усмерити искључиво према Дирекцији за управљање одузетом имовином која је самостално правно лице, а тужена Република Србија није пасивно легитимисана у овој правној ствари. Ово посебно, ако се има у виду да је одредбом члана 9 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела (“Службени гласник РС”, бр.32/13), који закон се, сходно прелазној одредби из члана 82 примењује и на све случајеве где је захтев за привремено одузимање имовине поднет пре ступања на снагу овог закона, прописано да Дирекција управља привремено и трајно одузетом имовином проистеклом из кривичног дела, имовином привремено одузетом по наредби јавног тужиоца (члан 24), предметима кривичног дела (члан 87 Кривичног законика), имовинском користи прибављеном кривичним делом (члан 91 и 92 Кривичног законика), имовином датом на име јемства у кривичном поступку и предметима привремено одузетим у кривичном поступку, као и имовином чије је располагање ограничено у складу са одлукама Уједињених нација и других међународних организација чија је Република Србија члан (тачка 1); врши процену вредности одузете имовине проистекле

из кривичног дела (тачка 2); складишти, чува и продаје привремено одузету имовину проистеклу из кривичног дела и управља тако добијеним средствима у складу са законом (тачка 3); води евиденције о имовини којом управља и о судским поступцима у којима је одучивано о одузимању имовине проистекле из кривичног дела (тачка 4); учествује у пружању међународне правне помоћи и управља имовином проистеклом из кривичног дела одузетог на основу одлуке иностраног органа (члан 5); учествује у обуци државних службеника у вези са одузимањем имовине проистекле из кривичног дела (тачка 6); обавља друге послове у складу са законом (тачка 7) из чега произлази да је интенција законодавца када је у питању важећи закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела несумњиво била та да по тужби у вези имовине одузете по овом закону Република Србија није пасивно легитимисана, односно да се тужба мора поднети против Дирекције за управљање одузетом имовином као самосталном правном лицу.

Имајући у виду да суд о стварној легитимацији води рачуна и по службеној дужности, а не само по приговору странака, јер стварна легитимација зависи од материјалног права које се примењује на одређено чињенично стање, те како се у случају недостатка било какве активне или пасивне легитимације о захтеву мериторно одлучује тако што се захтев пресудом одбија, то је суд на основу свега наведеног нашао да тужена Република Србија није пасивно легитимисана у овој правној ствари због чега је тужбени захтев тужиоца морао бити одбијен.

У конкретном случају као тужена није могла бити означена Република Србија, Министарство правде, Дирекција за управљање одузетом имовином јер је према Закону о одузимању имовине проистекле из кривичног дела Дирекција за управљање одузетом имовином самостално правно лице (члан 10 став 1), а којим руководи директор кога поставља и разрешава Влада на предлог министра надлежног за правосуђе (члан 11 став 1), на чији рад, унутрашње уређење и систематизацију радних места у Дирекцији се примењују прописи у државној управи (члан 12 став 1), док се средства за рад Дирекције обезбеђују у буџету Републике Србије из других извора у складу са законом (члан 14) и надзор над радом Дирекције врши министарство надлежно за правосуђе (члан 15). Међутим, Дирекција за управљање одузетом имовином као самостално правно лице није означена као тужена и није учествовала у поступку који је претходио доношењу побијане одлуке.

Без обзира на наведено овај суд је надаље разматрао да ли у овој правној ствари постоји основ за утврђење права својине тужиоца на предметном стану према туженој Републици Србији као и за обавезивање тужене Републике Србије на предају предметног стана.

У конкретној ситуацији тужена Република Србија не може бити пасивно легитимисана по тужби тужиоца у којој је постављен тужбени захтев за утврђење права својине у односу на тужену Републику Србију у ситуацији постојања пуноважног уговора о купопродаји предметне непокретности закљученог између тужиоца као купца и ББ као продавца и имаоца права на парцели као и код чињенице да је тужилац стан у целости исплатио и да му је непокретност предата у посед при чему тужена Република Србија није носилац права својине на предметном стану, нити уговорна страна из уговора о купопродаји нити је поднела захтев за утврђење ништавости наведеног

уговора о купопродаји због чега у односу на исту није могуће утврђење права својине тужиоца на стану бр. 5, у ул. ..., по структури трособан, површине 75 м², на кат.пар.бр. ... КО ... (раније КО ...).

Одредбом члана 37 став 1 Закона о основама својинско-правних односа прописано је да власник може тужбом захтевати од држаоца повраћај индивидуално одређене ствари. Ставом 2 власник мора доказати да на ствар чији повраћај тражи има право својине, као и да се ствар налази у фактичкој власти туженог.

Одредбом члана 37 став 1 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела ("Службени гласник РС" бр.97/08 који се примењивао у време доношења решења Вишег суда у Београду Посебно одељење Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године) прописано је да по пријему решења о привременом, односно трајном одузимању имовине, Дирекција одмах поступа у складу са надлежностима из члана 9 овог закона. Ставом 2 до укидања решења о привременом одузимању имовине, односно до правноснажног окончања поступка за трајно одузимање имовине, Дирекција управља одузетом имовином са пажњом доброг домаћина, односно доброг стручњака.

Предметни стан број 5, у ул...., по структури трособан, површине 75 м² на кат.парц.бр... КО ... (раније КО ...), који је у ванкњижном власништву тужиоца, је одузет у кривичном поступку који се води пред Посебним одељењем Вишег суда у Београду решењем Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године од окривљеног ГГ и сходно члану 37 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела ("Службени гласник РС" бр.97/08) предат на управљање Дирекцији за управљање одузетом имовином. Решењем Вишег суда у Београду Посебног одељења Пои-По1 бр. 10/10 од 14.5.2020. године које је донето у поступку контроле остављено је на снази решење Вишег суда у Београду Посебног одељења Пои-По1 бр. 10/10 од 2.3.2010. године и одлучено је да привремено одузимање имовине може трајати до доношења одлуке о трајном одузимању имовине, с тим да је од подношења захтева за трајно одузимање имовине суд дужан да једном годишње преиспита одлуку о привременом одузимању имовине проистекле из кривичног дела при чему ће привременом одузетом имовином управљати Дирекција за управљање одузетом имовином. Стога, спорни стан је привремено одузет од окривљеног ГГ у законито спроведеном поступку и од стране надлежног органа који је поступао у оквиру својих законских овлашћења прописаних одредбама Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, а поступак против окривљеног ГГ још није правноснажно окончан, решење о привременом одузимању стана није стављено ван снаге, нити је дошло до трајног одузимања стана. Предметни стан се налази у државини Дирекције за управљање одузетом имовином којој је стан предат у складу са одредбом члана 37 став 1 Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела ("Службени гласник РС" бр.97/08). Са наведеног, нису испуњени услови из члана 37 Закона о основама својинско-правних односа да се обавезе тужена Република Србија да предметни стан преда тужиоцу јер се исти не налази у њеној фактичкој власти, већ у државини Дирекције за управљање имовине на основу законито спроведеног поступка.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 387 став 1 тачка 6 Закона о парничном поступку донета је одлука као у ставу првом, другом и трећем изреке.

Одлука трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке ове пресуде донета је применом одредби члана 150, 153, 154, и 165 Закона о парничном поступку, па су туженој Републици Србији која је успела у овом спору признати нужни и неопходни трошкови за вођење ове парнице и то за састав 2 образложена поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за приступ на једно одржано рочиште износ од 18.000,00 динара и једно неодржано рочиште износ од 9.750,00 динара, што све чини укупно износ од 60.750,00 динара а одмерено с обзиром на врсту и вредност предмета спора према важећој АТ у време доношења судске одлуке а у складу са опредељеним захтевом за накнаду трошкова.

Туженој Републици Србији су признати трошкови другостепеног поступка, будући да је успела са жалбом и то за састав жалбе износ од 90.000,00 динара и за приступ на једно рочиште пред другостепеним судом износ од 49.500,00 динара, што све чини износ од 139.500,00 динара а одмерено с обзиром на вредност и врсту предмета спора, према важећој АТ, па је сходно члану 165 ЗПП одлучено као у ставу петом изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен будући да није успео у другостепеном поступку, те је сходно одредби члана 165 Закона о парничном поступку донета одлука као у ставу шестом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Татјана Лемајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић